

RECENSION

Sam Riley i *Control*

Control

Originaltitel Control

Svensk titel Control

Regi Anton Corbijn

Producent Orian Williams, Anton Corbijn

Manus Matt Greenhalgh

Foto Martin Ruhe

Roller Samantha Morton, Sam Riley, Alexandra Maria Larai, Joe Anderson, Toby Kebbell, Craig Parkinson, James Anthony Pearson, Harry Treadaway, Andrew Sheridan, Robert Shelly m fl

Storbritannien, Japan, Australien 2007

Längd i tid 2 tim 1 min

Censur från 7 år

Distributör Atlantic Film AB

Jim Morrison 1943-1971 på en banderoll. Alladin Sane av David Bowie på grammfonen. Allen Ginsbergs Howl i bokhyllan. Betydelsebärande pusselbitar i en rockikons tillblivelse. Vi befinner oss i en glåmig förort till Manchester i den stora depressionens brittiska sjuttioal, just innan punken kommer att bli ungdomskulturens nästa stora paradigmskifte.

Känslan av förebådande vilar lika tung över Ian Curtis pojkrum, som över fotografens Anton Corbijns långfilmsdebut om Joy Divisions mytomspunne sångare. Corbijn, som tog några klassiska fotografier av bandet innan Curtis begick självmord våren 1980, 23 år gammal, bidrog avsevärt till deras melankoliskt fjära image.

Enligt honom själv var Joy Division också katalysatorn som fick honom att lämna sin högkyrkliga holländska bakgrund för att bli den brittiska rockcirkusens hovfotograf under det tidiga åttiotalet.

Närheten till ämnet kunde ha varit förödande. Men då varken han eller änkan, Deborah Curtis, vars biografi *Touching From a Distance* filmen bygger på, egentligen kom helt innanför pannbenet på Curtis blir det aldrig psykologiskt exploaterande.

Filmen försätter oss i ett tillstånd. Visserligen följer vi bandets karriär med nervösa gig, tevebrejk, en sanslös manager och ett harvande turnéliv. Men det är lika mycket vardag för Ian som jobbar på arbetsförmedlingen, gifter sig tidigt och får barn.

Som en ofrivillig huvudrollsinnehavare i två världar utan att riktigt bli en del av någon. En åskådare till sitt eget liv så till den milda grad att han inte förmår ta några vettiga beslut överhuvudtaget.

I stället radar han upp ett antal ganska dåliga livsval. Han tar inte hand om sin familj. Han är inte trogen sin fru. Han sköter inte sin hälsa. Och framförallt, han ber inte om hjälp. Med tanke på att han ändå tycks inse vartåt det barkar blir den slutliga kraschen både begriplig och oerhört sorglig.

Tony Wilson, Joy Divisions upptäckare och skivbolagsdirektör (som också förekommer i filmen) sade senare i en intervju att det var givet hur det skulle gå med Curtis, problemet var bara att ingen orkade ta konsekvenserna av vad dom såg.

Corbijn, som förutom sin karriär som fotograf, också gjort en rad musikvideor är en exceptionellt begåvad bildmakare. Men formen tar aldrig över framför innehållet även om *Control* verkligen är en visuell upplevelse, inte minst det svartvita fotot. Egentligen färgfilm som omarbetats för att få de rätta kontrasterna. Tidsstämningen föremdlas med detaljrikedom och minutiösa tidsmarkörer. Vissa aningen för välplacerade men ändå aldrig sökt.

Control lyckas däremot att ge en någotsånär begriplig kropp åt Curtis en av rockhistorens mest mytologiskt belastade luftandar, däri ligger den verkliga storheten.

Louise Lagerström